

Тыднёвік Магілёўскі

№ 5 (146) 1 – 7 лютага 2002 г. Кошт 100 руб.

У нас заўсёды марудна запрагалі...

Гэтымі днямі ўсе ведаемствы вобласці падводзяць вынікі гаспадарання і сацыяльнага развіцця за мінулы год. Ува многіх паседжаных гэтай нагоды прымаюць удзел засяроджаных міністры і пасланцы Адміністрацыі краіны, якія працягваюць гаварыць "пра аб'ектыўнае цяжкасці, пошук рэзерваў на месцах, неабходнасць павышэння дысцыпліны" і, нават, найбольш сымальна з'яўляюцца асобныя пасьпехі.

Аднак прысутныя на нарадах кіраўнікі, а тым больш іхныя падначаленыя, што засталіся "на гаспадарцы" у цэхх, на палях і фермах, ва ўстановах мэдыцыны, адукацыі і культуры, на будоўлях – усё дакладна ведаюць, што практычна ніводная галіна жыцця ня можа пахваліцца сёння стаючымі здабыткамі.

Так, калі казаць ішчыра, было на працягу ўсіх папярэдніх гадоў прэзыдэнцкага праўлення. Цягам з'яўляўся часу вобласці цярпелі верыла абцяжараным і збылішча захоўвала грамадскі спакое. Аднак, па ўсяму відаць, гэты прыезд "сацыяльнага міру" заканчваецца, калі нават наступнікі – ідэалагічнае апірышча існуючай улады – пачалі падаваць свой пратэстны голас. На сярэдзіну лютага, напрыклад, наступнікі Магілёўскага раёну замовілі пікет супраць нявыплаты заробку, бо апошнім разам яны бачылі жыццё грошы ў мінулым годзе. Такое ж становішча ў іншых раёнах, але іхны падзавод пакуль задаволены ўдзелам у рэспубліканскай акцыі пратэсту галіноўнага прэфсаюза. У сярэдзіну лютага да Дому светай прыйшлі будаўнікі. Найбольш пакупіла частка грамадства – вясковыя – не пратэстуюць толькі з прычыны распаўсюду з'яўляюцца "рэфармавання" калгасаў і неабходнасці рытывацца да пасяўной...

У дадатак да гэтых. Замову на пратэстны пікет магілёўскіх сельскіх настаўнікаў, пра які ўгадваўся вышэй, падаў выкладчык Буйніцкай сярэдняй школы Андрэй Кавалёў. Адапаведна зробленая папера была перададзена ім у райвыканкам у аўторак, блізу 15-ай гадзіны. А ў сярэдзіну раніцы на ягоны ўрок біялогіі нечакана з'явілася зваў школы "з праверкай". Яна патлумачыла сваю прысутнасць распадзіненнем дырэктары школы сці будынкавой, якой у сваю чаргу патэлефанавалі з выканкам, дзе былі "вельмі незадаволены" ініцыятыўнай наступіна Кавалёва. У яго ж дырэктарка настойліва высвятляла прозвішчы тых 15-ці чалавек, якія пазначаны ў зваў на пікет у якасці ўдзельнікаў. Пры гэтым яна імкнулася націснуць на "патрыятычна" паўчыц настаўніка, бо паведамляла яму, што калі ён ня будзе супрацоўнічаць з адміністрацыяй школы і раёнай управай адукацыі, усё школа будзе прыдзірліва і пастаянна правярацца...

Магчыма, як бачым, што ў сваіх аптымістычных высновах наконіт "масавы абуджэння сьведомасці" аўтар крыху пасляшаўся. Хаця, з'яўляюцца, гаворка ідзе ўсяго толькі пра падакладную дырэктару школы (у нас і дырэктары заводў маюцца, хаця за імі ўжо адкрыта прыходзяць). А што тычыцца шараговых настаўнікаў, дык яны праявілі шырокую і добразычлівую цікавасць да заяўкі на пікет і да таго, што адбываецца цяпер вакол іхнага калгасу.

Адметна, што не апраўдаліся спадзяванні ўлады на тое, што ўдасца адцягнуць увагу грамадзкасці ад рэальнага стану жыцця праз ужыванне некаторых, як лічаць, адказных палітоляг, адмыслова распрацаваных мераў. Сюды адносяцца зучыныя арышты, взыты дзяржаўных дэлегацыяў у экзатычныя краіны (Лібія, Кітай, Ірак), а таксама частыя прыезды расейскіх суб'ернатару з "прапановамі аб добрых намерах", бо ўсе яны прадстаўляюць найбольш слабыя ў эканамічным плане расейскія рэгіёны. Сюды ж можна аднесці неактаўныя, каб не сказаць больш разка, дзяржаўныя жэсты ў кірунку зурпейскіх суседзяў, і асабліва – Злучаных Штатаў Амерыкі, што вядзе да самаізаляцыі Беларусі, то бок – да пабудовы з'яўляюцца боку "жалезнае заслоны" перад Захадам. За такой заслонай, як з'яўляецца савецкі досвед, ляжыць змаганне з апазыцыяй, правамі чалавека, свабодой слова і народным незадавальненнем...

Аднак час для паўтарэння гэтага досведу мінуў. Здаецца, што беларускае Грамадства пацяку гуртуецца і, сталяе. Ня столькі, можа, з вылікаў дэмакратычных палітыкаў, апазыцыйных газэтаў і дзяючы недзяржаўнага сэктару, колькі з рэальнасцю штодзённага жыцця.

А жыццё такім робіць сам рэжым. Здаецца, менавіта гэты і пачынаюць разумець людзі. Дадаць бы сюды разуменне нацыянальных інтарэсаў, і беларуская фурманка пабегла б да волі, дэмакратыі і дабрабыту значна шпарчэй...

Генадзь СУДНІК

Будаўнікі выйшлі на плошчу

Калі двух дзясяткаў рабочых Магілёўскага будаўнічага трэсту №12 арганізавана прыйшлі ў сярэдзіну да Дому светай, дзе месціцца аблвыканкам, каб патрабаваць заробленых за два апошнія месяцы, але ня выплачаных грошай.

Сярод пікетуючых былі так званыя "масквчы", якіх падманулі падчас працы ў расейскай сталіцы (пра што мы неаднаразова паведамлялі). Былі й тэй, хто прыйшоў сюды ад імя многіх рабочых, каго падманвае ўласнае начальства ці хутэй – дзяржава.

Чакаць начальства давалася з паўгадзіны. Да рабочых неапака і ня вельмі ахвотна выйшаў Міхаіл Красоў, які з'яўляецца на пасадзе намесніка старшыні аблвыканкаму кур'еру пытанні будаўнічай галіны. Размаўляў высокапастаўлены чыноўнік з людзьмі ня надта ветліва, лёгка адбываючы ўсе іхныя пратэнзі.

За высокія кошты тавараў і прадуктаў у нашай краіне, на якія паскардзіліся рабочыя, адказвае не выканкам, а ўрад. Мала грошай людзі атрымліваюць таму, што мала зарабляюць. І нарэшце, свае грошы вытворчым працоўным трэба "выбавіць" не ў аблвыканкаму, а ў сваіх арганізацыях, бо клопат выканкаму – бюджэт і бюджэтнікі...

Пікетуючыя з свайго боку папярэдзілі М.Красова, што трэст ня працуе, калі ня будзе прынятыя тэрміновыя меры па папярэшным адносінаў да людзей.

Сымон ГЛАЗШТЭЙН

ШТО НА ТЫДНІ... У БЯЛЫНЫЧАХ

Райвыканкам прыняў рашэнне аб тым, што функцыі мэдыцынска-рэзынька будзе выконваць аддзяленне патрульна-паставой службы.

Вядома, што гэтак аддзяленне мае удвая менш супрацоўнікаў, чым было да расфармавання ў выцвярэнніку. Але час такі – усюды скарачэнне. Толькі паўшальнік парадку гэта ня тычыцца, бо іхны колькасць павялічваецца, як тое гаворыцца, проста на вачах.

Нягледзячы на неаднаразовае павышэнні закупачнага кошту малака і мяса, у раёне заўважна скарацілася вытворчасць гэтай прадукцыі.

Цяпер калгасы ў раёнуныні з'яўляюцца леташнім годам прадаюць дзяржаве менш мяса ажно на 67%, а малака – на 13%. А вось продаж прадукцыі з уласных двароў практычна ня зменшыўся. Пры ўсіх сваіх цяжкасцях у вядзённым гаспадаркі ўласнікі забяспечваюць траціну агульнага аб'ёму сельгаснарыхтовак. І ня толькі таму, што атрыманыя грошай за прадукцыю – гэта ці не адзіная крыніца іхных даходаў. Папросту прыватнае гаспадаранне ня зямлі сапраўды лепшае за калгасна-калектыўнае.

За апошнія некалькі год больш за 10 мясцовых сіротна-школьнага ўзросту выехалі ў новыя сем'і ў Бельгію, Італію і ЗША.

Гэтымі днямі абласны суд разгледзеў яшчэ адну падобную амэрыканскую просьбу. Гаворка ішла пра 9-гадовага выхаванку спецыяльнага, якая ніколі ня ведала сваіх бацькоў, бо яны былі пазбаўлены бацькоўскіх правоў праз месяц пасля яе нараджэння. Амэрыканская сям'я даведалася пра горкі лёс дзяўчынкі ў часе аздаўленчай паездкі групы бялынічых дзяцей у ЗША. Усяго ж у інтэрнаце цяпер выхоўваецца больш за 300 дзяцей рознага ўзросту, якія ня маюць альбо назаўсёды згубілі свае родныя сем'і.

Калегі і вясковыя цёпла прапаводзілі на пэнсію Цімафея Ціхановіча, загадчыка мясцовага клубу ў Зааэра'і.

Амаль 25 год ён ня толькі загадаў "анатом культуру", але сапраўды зрабіў яго такім. У клубе шмат гадоў падаў свае выступы фальклёрны самадзейны ансамбль, які старанна і трэацкую збіраў лепшыя ўзоры старажытных і адносна нядаўніх народных сьпеваў, якія былі папулярнымі менавіта ў Зааэра'і. На вачыныя з нагоды шанавання Цімафея Ціхановіча гэты самы ансамбль разам з гасцямі з суседніх вёсак даў цудоўны канцэрт.

Базыль ЛІЦВІНОВІЧ

Свой погляд на тыдзень вобласці

У абласным афіцёзе "Магілёўскай ведамасці" з'явіўся на све ўвагу артыкул пра тое, як аблвыканкам правёў нараду ў Чарыкаве. Цяпер па ініцыятыве старшын выканкаму Барыса Батуры раз на месяц выканкам будзе засядаць у якім-небудзь раёне. Напярэдадні яго будзе наведваць дэсант з розных інструктараў, якія падрыхтуюць неабходныя для пасаджэння даведкі і практыкі пастаноў. Такім чынам улада са сваіх утульных кабінетаў выходзіць у народ. Як паглядзіш на гэта, мікоўлі падумаш: нашто толькі не ідзе начальства, каб хоць неяк прымусіць рэгіёны працаваць. А трэба было б усяго толькі зрабіць тое, што і павінна рабіць улада – разам з грамадствам (партыямі, прафсаюзаў, апазіцыяй, навукай) – даць таму ж грамадству зразумелыя правільныя жыццёвыя, заснаваныя, вядома ж, на дэмакратычных традыцыях. А гэта, на жаль, не па сілах. Восі і даводзіцца вынаходзіць "новыя формы працы".

Цалкам магчыма, што пасля іх системны аховы здароўя палітру п'яных паслугаў пачне пашырэнне і народная адукацыя. Пра гэта паведамаў чальнік абласнога ўпраўлення адукацыі Валеры Багданавіч, які паскардзіў на недастатковае забеспячэнне галіны зь бюджэту. Спавяду на палітычныя няма ніякага. Восі школам і даводзіцца зарабляць самі. Няясна толькі, як гэта будзе яны рабіць.

Супрацоўнікі Шклоўскай вэстэрнальнай ляраторыі з'явіліся да ўлады з адкрытым лістом. Яны скардзіліся на ўмовы сваёй працы. Ляраторыя яна мае даху, не ацяпляецца, хімічныя рэактывы не ха-

пае, супрацоўнікам ужо 2 гады не мянялі спэцдазеньне. На дзіва, што час ад часу на нас абвалююцца інфекцыі і хваробы.

Непадалёк ад Клічава, уздоўж рэчкі Ольсы, ствараецца дэндралагічны парк. Ён будзе па-свойму ўнікальны. На плошчы ў 10 гектараў будуць размяшчаныя звыш 260 дрэваў і расліннаў беларускай флоры, у тым ліку – рэдкі, занесеныя ў Чырваную Кнігу краіны. Мяркуецца, што гэты парк адкрыецца ў 2004 годзе. Мясцовыя жыхары спадзяюцца, што дэндралаг парк прыцягне турыстаў, а гэта досць сродкі, якіх у раёне не халае ні на што. Хаця, як бачым, клічаўцы сымала замалюваць на дарогі і складаныя праякты.

Магілёўскай ўлады вырашылі ўстанавіць у кватэрах, дзе жывуць адзіночкі пэнсіянэры, аўтаматычныя папярэдальнікі пажару. Ужо ўсталяваны 85 апаратаў. Яны, гэтыя папярэдальнікі, рэагуюць на павышэнне тэмпературы і павышэнне дымаў і адразу сыгналяць аб гэтым. Засталося дадаць, што сапраўды найбольш часта ўзгаджаюцца кватэры адзіночкі старых людзей.

Кожнае трэцяе значэнства ў вобласці ажыццяўляецца невявярозымі людзьмі. Паводле вынікаў мінулага году, прыведзеных на калегіі абласнога ўпраўлення ўнутраных справаў, па рэгіёну ўсяго зафіксавана звыш 16 тыс. парушэнняў заканадаўства. Трэцяя частка значэнстваў засталася нераскрытай. Нямаючую частку сумнай міліцэйскай статыстыкі складаюць напады на людзей, іншым разам безпадстаўныя, аднак злыя.

Свой погляд на падзеі тыдня прэзентаваў Сымон Глазштэйн.

Стратэгія пакуль намаіваецца

23-га студзеня пры дзясяткі актывістаў, якія рэпрэзентуюць усе праймыя суполкі гарадскіх арганізацый БНФ (В.Вячоркі), дыскусавалі пра перспектывы ды стратэгію свайго руху пасля прэзідэнцкіх выбараў.

Старшыня абласной структуры Анатоля Фёдараву заявіў, што перамога Лукашэвіча стала мажымай толькі дзякуючы моцнай падтрымцы Расеі, якая цяпер ужо адкрыта дэкліруе Беларусь жорсткай ўмовай гульты і без камуфляжу праводзіць эканамічную і палітычную анэксію нашай краіны. Сённяшняю дэяснасцю дэмакратычнай апазіцыі А.Фёдарав назваў канфронтацыю і пасульную тактыку. У якасці прыкладу ён падаў намер дэмакратычнай удзельніцы ў выбарах у мясцовыя саветы і нават у так званы "саюзны парламент".

Прагучалі на сходзе і іншыя меркаванні. У прыватнасці, аб тым, што трэба выкарыстаць выбары ў якасці рэкламы, аднак самім у іх ня удзельнічаць. Так-

Алесь ДАЙНЕКА

ШТО НА ТЫДНІ... У АСІПОВІЧАХ І ШКЛОВЕ

Новапаўсталя ў раёне Кардынацкай рада дэмакратычнага руху, створылі якой абраны Альберт Яўнеў, падрыхтаваў зварот да мясцовай ўлады з патрабаваннем спыніць пераслед актывістаў грамадска-палітычнага руху.

Сапраўды, праблема гэтая ў раёне ці на гораў у вобласці. Практычна не тут няма грамадзкіх суполак, якіх б прайшлі рэгістрацыю і праводзілі б летыміна. Выканкам і падначаленыя яму службы піліна адсочваюць і нецярпна ставяцца да правядзення любой неасакцыянаванай актывінасці.

Ліквідавалі калгас "Асіповіцкі", пагасіўшы ўсе ягоныя запазычанасці.

Уласнасць гаспадаркі і ейных людзей раздзелі па ішчых калгасных і арганізацыях. Яшчэ даволі прыстойная калгасная кантора дасталася беспрагмату, які задаволены нечаканым падарункам.

Рыгор ЛАТЫШЭВІЧ

Адбылося судовае пасаджэнне па адміністрацыйнай справе супраць рэдактара незарэгістраванай мясцовай газеты "Шклоўскія навіны" Аляксандра Шчырбак.

Ягонья непрыемнасці абвастралі падчас прэзідэнцкай выбарчай кампаніі, калі на толькі гэта, але і непасрэдна сам

А.Шчырбак праводзілі актывіўную мабілізацыйную кампанію на бакі апазіцыйнага кандыдата. Аднак выбары рэдактар і выданне перажылі. Затое адразу пасля іх распачалася гаворка нават пра магчымасць узбуджэння крымінальнай справы супраць А.Шчырбака. А скончылася ўсё на гэтым тыдні аштрафаваннем рэдактара (які босьць, дарчы, беспрацоўны) на 10 мінімальных заробкаў і канфіскацыя кампутара, на якім ён набіраў сваё "кранольныя" тэксты. Волны журналіст і волны чалавек Аляксандар Шчырбак пасля выроку суда заявіў, што ён зноўдэ магчыма, каб ягоныя папулярныя ў раёне "Шклоўскія навіны" па-ранейшаму не давалі спакойна спаць мясцовым чынавенству.

А.ГРУШАВЫ

Увесь час на розных мовах

У Камітэце навукі, культуры і адукацыі Парламентскай Асамблеі Рады Еўропы адбыліся слуханні па пытанні беларускй СМІ.

У іх бралі ўдзел пяць незалежных беларускх журналістаў і старшыня БАЖ Жана Ліцвіна, а таксама міністар інфармацыі РБ Міхаіл Падгайны. Прадстаўнікі БАЖу распавялі пра закраныя горадзенскіх газет "Пагоня" і рэлігійнай радыёпраграмы "Голас душ", пра крымінальныя справы супраць газет. Яны вылучылі некалькі істотных патрабаванняў да беларускх ўладаў, якія былі падтрыманыя прадстаўнікамі Рады Еўропы. Сярод іх – патрабаванне грамадскага аб-

меркавання новага закону аб СМІ, дэманалагізацыя тэлевізіі і радыё, стварэнне роўных умоваў для дзяржаўных і нездзяржаўных выданняў.

Міністар Падгайны заявіў, што "сёння мы імкнемся наблізіць сваё заканадаўства да еўрапейскіх стандартаў". Ён, у прыватнасці, паведамаў, што другі нацыянальны тэлеканал будзе акцыянерным, і што БТ рыхтуе адмысловую серыю перадач, у якіх выступаць апазіцыйныя палітыкі. Апошняя заява вельмі

здзіліла старшыню Камітэту ПАРЭ ў справах культуры, навукі і адукацыі Луі-Мары Пуі, які зазначыў, што нідзе ў свеце міністар ня можа абяцаць зьменаў у тэлепраграмах, бо "вяшчальныя абдываецца без умяшання ўладаў".

Таксама прадстаўнікі Рады Еўропы ўвогуле не ўспрынялі аргументацыю прысутнага дэпутата "палаты прадстаўнікоў" Лосева, які заявіў аб тым, што ўлада ня можа дазволіць апазіцыйнаму выступаць на тэлевізіі "з прычыны іхнага непрызнання новай беларускай канстытуцыі".

Валер КАЛІНОЎСКІ

Дарма дзівіцца замежнік

Швайцарская газета Basler Zeitung зьявілася артыкул "пра прамыванне мазгоў беларускаму народу праз беларуск-ка дзяржаўнае тэлебачанне".

Аўтар матэрыялу Томас Розэр піша аб тым, што вобраз "бацькі народу" безпералычна мігалае на тэлеэкран БТ. Ён зьяўляецца са строгім тварам на будоўлях, прысутнічае на парадах танкаў і сельскагаспа-

дарчых машынаў, ветліва размаўляе з жанчынамі, глядзіць дзіцяцка гадоў...

Пры гэтым Лукашэнка, паводле швайцарскага журналіста, гнейна абурэацца тым, што кажа пра ягоныя маніпуляцыі і фаль-

сыфікацыі на апошніх прэзідэнцкіх выбарах. Каб пераканаць насельніцтва ў сваёй перамозе, у кожным адміністрацыйным раёне Беларусі ён стварае цяпер групы інфармацыйна-дэалягічнай падтрымкі дзяржаўнай палітыкі.

Алена ПАНКРАТАВА

... А Масква вырашыла ня ўмешвацца

Дзейны старшыня АБСЭ – міністар замежных справаў Партугаліі – ня лічыць прадукцыйным тое, што афіцыйны Менск зьявіцца зьмену мандату групы АБСЭ ў Беларусі з прызначэннем яе новага кіраўніка.

Падчас сустрэчы ў Лісабоне з сваім расейскім калегам Іванам, міністар замежных справаў Партугаліі Гама закрапаў, як гэта і чакалася, "беларускае пытанне". Аднак спадар Івану ня спраўдзіў надзею партугальца, ён адказаў у тым сэнсе, што Расея ня будзе вырашаць за Беларусь пытанне прызначэння кіраўніка

місіі АБСЭ ў Менску.

Тым часам Лукашэнка даручыў свайму міністру замежных справаў Хаастову актывізаваць падрыхтоўку лютаўскага пасаджэння "Вышэйшай дзяржаўнай рады расейска-беларускай дзяржавы" – з мэтай каардынацыі замежнай палітыкі. Міністар Хаастов таксама паведамаў, што прадстаўніцтва РБ ў АБСЭ пас-

тавіла пытанне пра ўдакладненне мандату Кансультацыйна-назральнай групы АБСЭ ў Менску.

На сёння, аднак, мандат місіі застаецца ранейшым. Прадстаўнік старшыні АБСЭ значнаў, што калі беларускі ўрад зьявіцца дзьея рачы – прызначэнне новага кіраўніка і перабаммеркаванне мандату, – то "гэта не найбольш падыходзячы спосаб займацца пытаннем".

Юры СЫВІРКО

Зубры ў горадзе

Сябры магілёўскай арганізацыі незарэгістраванага руху неагвалтоўнага супраціўу "Зубр" праявілі на вуліцах абласнога цэнтру бліц-апітаныя.

Цягам дзёўх дён яны апыталі блізу 100 чалавек рознага сацыяльнага статусу і ўзросту. "Зуброў" цікавіла тое, што найбольш хваляе іх непакоіць людзей. У выніку апітання выявілася, што на першае месца людзі ставяць нізкі ўзровень заробатнай платы, рэзкае падвышэнне тэрыфару на камунальныя паслугі, а таксама кепскае медчынае абслугоўванне.

Справадлівая палічыўшы, што ўсё гэта зьяўляецца сьледствам сацыяльна-эканамічнай палітыкі цяперашніх уладаў краіны, сябры "Зубру" наладзілі 23-га студзеня два пікетаваныя ў цэнтры гораду.

Адно адбылося непадалёк ад драматычнага тэатру, а другое – ля дыягнастычнага цэнтру. У якасці спосабу прыцягнення ўвагі "зубры" скарысталі

расыяжку з надпісам: "Яны абяцалі годны ўзровень жыцця, але зноў узялі кошта на жыльбе, транспарт, прадукты, а заробак застаўся ранейшым. Дзе справядлівасць? Зноў будзем маўчаць? Зубр".

Мінак, які заўсёды ў вышэй-памыяных месцах гораду шмат, зь вялізнай цікавасцю і адабрэннем ставіцца да пікетуючаў. З праваахоўнымі арганамі гэтым разам таксама канфіліктаў не было.

Алесь ДАЙНЕКА

У нас такое дзеіцца восьмы год...

Праўленьне ГА "Беларуская асацыяцыя журналістаў" занепакоенае разьвіццём падзеяў вакол расейскага канала ТВ-6. Прыпыненне ягонага вэбсайта мы ставім у адзін шэраг са зьменай кіраваньня тэлеканала НТВ ўвесну 2001а, закрыццём газэты "Сёгодня", судовым вырокам журналісту Грыгорыю Пасько.

Гэтыя падзеі нагадваюць нам сытуацыю ў Беларусі, дзе супрацьстаянне ўладаў і сродкаў масавай інфармацыі мае ўжо

васьмігадовую гісторыю.

БАЖ пратэстуе супраць уціску свабоды слова ў Расеі й выказвае салідарнасьць з журналі-

стамі, правы якіх на вольны распаўсюд інфармацыі і свабоду выказваньняў былі парушаныя.

Паводле заявы праўленьня БАЖ

Ад рэдакцыі. Да пратэсту супраць абмежаваньняў свабоды слова, дзе яны б не здараліся, свой голас даюць і "Тыднёвік".

Не стае салідарнасьці

Ці зможа ў цяперашніх умовах выжыць у Беларусі гэтак званы "трэці сэктар"? Гэта значыць — ці выжывуць арганізацыі, якія займаюцца без падтрымкі дзяржавы гуманітарнай, адукацыйнай, дабрачыннай ды іншай карыснай дзейнасьцю.

Гэтую тэму абмяркоўваюць старшыня Асамблеі няўрадавых арганізацый Аляксэя Бяляцкі, кіраўнік гомельскага грамадзкага аб'яднаньня "Грамадзянскія ініцыятывы" Віктар Карніенка і рэдактар гарадзенскай газэты "Пазыня" Мікола Марквіч.

Бяляцкі: Пачынаючы з чэрвеня мінулага году, фактычна спынілася рэгістрацыя грамадзкіх арганізацый. Чыноўнікі Міністэрства юстыцыі спасылаюцца на тое, што не працуе дзяржаўная камісія, якая мусяць зацьверджаць вынікі разгляду дакумэнтацыі. Мы ж заўсёды казалі, што гэтая камісія — увуголе па-за Канстытуцыю. У Асамблею няўрадавых арганізацый увесь час паступаюць тэлефанаваньні, звароты, просьбы ад арганізацый, якія хочуць легалізаваць сваю дзейнасьць адпаведна закону, аднак тое ім не дазваляецца. Добра вядома і бачна, што ўлады хочучы мець

ціхненькія арганізацыі, карпкуючы палітычныя партыі, прыручаючы прафсаюзы. Між тым, усе нашы незалежныя грамадзкія арганізацыі былі ўтвораныя менавіта зьнізу. І ў гэтым — іхная каштоўнасьць.

Карніенка: У наваейшай гісторыі краіны было некалькі этапаў барацьбы з грамадзкімі арганізацыямі. Першы этап — калі Лукашэнка захацеў сам гэтыя арганізацыі ўзначаліць. Аднак падмяніць грамадскую актыўнасьць фікцыяй яму не ўдалося. Другі этап — калі пачалі зьмяняць заканадаўства, каб "законным" шляхам перамагчы трэці сэктар. Пасьля гэтых мераў сытуацыя значна пагоршылася. Трэці этап,

ціперашні, — калі пачалася сапраўдная "вайна" супраць грамадзкіх арганізацый. На змаганьне з намі кінуты міліцыя, КГБ, Камітэт фінансавых расьсьледаваньняў, падатковыя інспекцыя... Гэты этап, безумоўна, самы жорсткі.

Марквіч: Недзяржаўная прэса сёньня мае адзіную магчымасьць выжыць — пашыраючы кантакты з сваімі чытачамі, ствараючы ўласнае кола сяброў, свайго роду лёбі, куды ўваходзілі б таксама іншыя недзяржаўныя арганізацыі. Бо фактычна зараз размова ідзе пра тое, што поўнае зьнічэньне трэцяга сэктару — справа часу. Зь іншага боку, я абсалютна ўпэўнены, што калі будзе арганізаваны прыстойны, эфэктны й эфэктны супраціў рэжыму, то зьявіцца магчымасьць захаваць трэці сэктар. Перш за ўсё патрэбны салідарнасьць і ўзаемная дапамога: матэрыяльная, маральная, фінансавая, арганізацыйная. Бяз гэтага нам ня выжыць.

Генадзь КЕСЬНЕР

Калі ёсьць магчымасьць...

У Горках напачатку тыдня знаходзіліся прадстаўнікі амэрыканскай праграмы Counterpart і Агенцтва міжнароднага разьвіцця, якія знаёміліся зь недзяржаўным сэктарам рэёну. Абдыліся сустрачы зь лідэрамі дзённых грамадзкіх ініцыятываў. Госьці таксама прынялі ўдзел у першым паседжаньні мясцовага прэсавага клубу.

Падчас гаворкі гаспадары шчыра казалі пра агульны неспрыяльны фон існаваньня недзяржаўнага грамадзкага сэктару. Разам з тым відэаочнае сталенне ў Горках ініцыятываў і грамадзкіх самадзейнасьцяў вядзе да таго, што мясцовая ўлада працягвае пэўную ўвагу і цікавасьць да аб'яднаньня зь імі высьляку на карысьць пасьпяховага вырашэньня некаторых праблемаў, асабліва ў адукацыйнай, экалягчнай і гуманітарнай сфэрах. Аднак захапленьня тут няма, бо недаўня выбары засьведчылі поўную залежнасьць раённай улады ад афіцыйнага палітычнага настрою ў Менску. Падчас гэтай кампаніі, як нагадалі ўдзельнікі абедзвюх сустрачаў, многія актывісты пацяр-

пелі за тое, што праводзілі мабілізацыйную кампанію і незалежнае назіраньне за выбарамі. Калі ж няма разпрэсіўных дзеяньняў з боку ўлады да цалкам

законнай дзейнасьці грамадзкага сэктару, трэба, на думку старшын мясцовай супольнасьці Асацыяцыі ўстойлівага разьвіцця ўладзімера Яромленкі, "ісці на сустрэчу ўладзе, бо неабавязкова кожны чыноўнік — гэта апантэнт дэмакратычных намагаўняў грамадзтва".

Уласная інфармацыя

ШТО НА ТЫДНІ... У ГОРКАХ І КЛІМАВІЧАХ

Вельмі добрая навіна для маленькіх чытачоў: дзіцячая газэтка "Нэсьчэрка" набыла падпісны індекс. Ужо зь сьніжняня-гэдня дзеці будуць атрымліваць сваю любімую газэтку па месцы жыхарства. Дарэчы, падпісны індекс "Нэсьчэрка" 63672.

Студэнты-першакурснікі сельскагаспадарчых спецыяльнасьцяў у інтэрнэце, былі моцна ўзрушаныя тым, што з іхных стыпэндыяў вылічылі грошы за... інтэрнэт.

Атрымаць незаконна выплочаныя грошы, як вядома, складана і амаль немагчыма. Таму сьціплыя першаккурснікі пашумелі ў сваім коле дыськусійна. Адміністрацыя ня можа даць рады ў выпраўленьні гэтай "памылкі", хоць яна паўтараецца ўжо некалькі месяцаў.

Напалія КІРЬЕНКАВА

Мясцовая дабрачынная грамадзкая арганізацыя "Лайонс-клуб" атрафаваная на 9,9 мільяну рублёў.

Гэта адбылося пасьля комплекс-

най правэркі яе фінансаво-гаспадарчай дзейнасьці, якую ажыццявілі раённая інспекцыя Міністэрства па падатках і зборах і Крычаўскі міжраённы Камітэт дзяржаўнага кантролю. Адначасна клубу было прадастаўлена права зьявіцца ў Камітэт дзяржаўнага кантролю з просьбай аб вывадзі на ўплаты санкцыяў — у сувязі зь цяжкім фінансавым становішчам арганізацыі. Сапраўды: адкуль яно будзе іншым, калі ўсе паслугі аказваюцца людзям дабрачынна? Аднак дзяржаўныя правяраючыя інстанцыі не пашкадавалі часу на вывучэньне таго, аб чым усе ведаюць і так.

Андрэй КУЗЬМІН

КУРАПАТЫ: АПОШНІЯ ЗЬВЕСТКІ

Усё занатое кніга

Празь некалькі тыдняў выйдзе ў свет кніга пра Курапаты, у якой будзе адлюстраваная гісторыя нацыянальна-га нэкропаля ад 1930-х да 2002-га году.

Кнігу падрыхтавала рабочая група грамадзкай ініцыятывы ў абарону Курапатаў, якая займаецца навукова-практычнай дзейнасьцю. Узначальвае групу старшыня грамадзкага аб'яднаньня "Дыярыюш" Ларыса Андроскі, а яе сябрамі зьяўляюцца навукоўцы Ігар Кузьняцоў, Алег Іоў, Мікола Крывальцэвіч і Вацлаў Арэшка. Тэксты ў кнігі будуць арыянальнымі, бо раней яны нідзе не друкаваліся. Маркуецца, што наклад выданьня будзе ня меншы за 500 асобнікаў.

Тым часам споўнілася чатыры месяцы, як валанцёры дзёны і нон нясуць варту памяці ў Курапатах. Згуртаваньне беларусаў Канады выказала падзяку і падтрымку моладзевай варце ў іхня барацьбе за на родны мэмарыял. Моладзь у сваю чаргу дзякуе тым людзям, якія прыязджаюць ва ўрочышча, каб аказаць абаронцам ма-

тэрыяльную і маральную падтрымку.

Цяпер, пасьля адлігі, Курапаты выглядаюць вельмі змрочна: наступствы "рэканструкцый дарогі" даюцца ў знакі. Гляск, заваляныя крывы, пад нагамі — куламы. Па дарозе на курапаты лагарах бачныя сьляды амоніаўскіх машынаў, якія завязджаюць туды, каб паглядзець на лаўку Клітана. Дарэчы, некаторыя амоніаўскія зьмены пасьля размовы з малядымі патрыётамі пачалі хадзіць на пагорак пехам. Тым часам абаронцаў Курапатаў выклікалі ў лясніцтва, каб папярэдзіць аб забароне рубячы дрэвы ў мэтах атрымання драваў для ацяпленьня намету. Гэта выклікала ў хлопцаў зьдзіўленьне, бо яны адпачаў у курапатах, а выклікалі ўжо паваленым лясам.

Ганна СОУСЬ

Звонку лепш бачна

У офісе Магілёўскага праваабарончага цэнтру адбылася прэсавае канфэрэнцыя, прысьвечаная азнамленьню журналістаў з папярэднімі вынікамі маніторынгу суду.

Назіраньне за судамі праваабаронцы распачалі яшчэ восенню мінулага году. Мэта гэтай акцыі — выяўленьне найбольш характэрных парушэньняў заканадаўства і правільна судовай вытворчасьці з тым, каб аказаць грамадзі ўплыў на палепшэньне працы судовай сыстэмы.

А паліпшаць ёсьць што, бо з 538-мі судовых паседжаньняў, на якіх прысутнічалі грамадзкія назіральнікі, розныя парушэньні былі зафіксаваныя ў 408-мі. Пра гэта журналістам паведаміў дырэктар МПЦ Сяргей Абадоўскі. Ён пракамэнтаваў найбольш распаўсюджаныя прыклады парушэньняў, што для прысутных журналістаў сталася яшчэ й сваёасаблівым сьмяінам на тэму судовага заканадаўства.

Траціна ўсіх судовых паседжаньняў пачынаецца са значным спазьненьнем ад аб'юльнэнага часу. На паседжаньнях па грамадзянскіх справах судзьдзі

паседжаньняў, што абаронцаўча неэфэктнае страта часу і нэрваў людзей, датычных да справы.

На прэсавай канфэрэнцыі прысутнічаў начальнік абласнога ўпраўленьня юстыцыі Аляксандар Маймусяў. Ён таксама зьявіўся да журналістаў і паведаміў, што з апошні час судовае корпусе вобласці абнавіўся амаль напалова. На ягоную думку, гэта — асноўная прычына многіх працоўных парушэньняў.

Маніторынг працягнецца яшчэ два месяцы, а пасьля сыстэматызаваньня і апрацоўкі ўсіх матэрыялаў назіраньня будзе выдадзена адпаведная кніга. У сувязі з гэтым намерам Сяргей Абадоўскі падкрэсьліў, што праваабаронцы такім чынам дадуць судзьдзям магчымасьць зірнуць на сябе звонку — з тым, каб выправіць найбольш распаўсюджаныя памылкі і парушэньні.

Аляксэя ДАЙНЕКА Р.С. На гэтым тыдні некача на станочуна спаласяў на МПЦ старшыня абласнога суду А.Ткачоў. Абдыёсь гэты прадзіднт падчас абласной — выніковай за 2001г. — нарады судзьдзяў у прысутнасьці старшыні Вярхоўнага суду РБ. Сп.Ткачоў прызнаў, што пратэзіі праваабаронцаў абгруктаваньня і адпаведваюць заканадаўству. Аднак гэтыя прызнаньне адначасна сьведчыць і пра тое, што судзьдзі альбо ня ведоць заканадаўства, альбо часта зрубуюць ім.

Так і трэба ірвацца да вопі

Вядомы прыхільнік творчасці Уладзімера Высоцкага і перакладчык ягоных вершаў і песень на родную мову магілёўскі настаўнік Міхась Булаваціч ініцыяваў вечарыну памяці паэта, актора і барда, якая ў мінулую суботу прайшла ў офісе ГА "Кола сяброў".

Вечарына сабрала найперш настаўнікаў, выкладчыкаў і доктараў, што сталася ўжо многім сведчаннем усё больш выразнай прыхільнасці гэтых сацыяльных груп у грамадстве да каштоўнасцей Воці, да якіх усе жыццё ірваўся паэт на мяккі трываласці "сціл і сухокітлі". Нешта сымбальнае адчуваўся і ў тым, што прадкі У. Высоцкага паходзяць з Беларусі.

На здымках **Дзівіся Новакава** адлюстраваны некаторыя моманты вечарыны, што прайшла ў інтэлігентнай і кранальнай атмасферы.

Праз спрэчкі — да праўды

Цягам месяца з ініцыятывы Грамадзянскага форуму ў Магілёве праходзілі традыцыйныя паседжання дэбат-клубу.

Гэтым разам яны былі прысвечаны 416-м годам надання Магілёву прылежы на Магдэбургскія правы (28 студзеня 1586г.). Усяго было зладжана тры паседжання з тэматыкай для абмеркавання "Ці можа жанчына быць лідэрам", "Цывілізацыя — норма жыцця", "Дзяржаўнасць беларускае мовы, альбо двухмоўе". У абмеркаваннях бралі ўдзел прадстаўнікі гарадскога Маладога Фронту, арганізацыяў "Маладзёж АТГ", "Майстарына будучыні", "Грамадзянскай форум", а таксама каманда моладзі Быхова.

Як вядома, паседжання дэбат-клубу — гэта, перадусім, гульня. Дзве каманды даводзяць журы пазыцыі "ураду" і "апазіцыі" па пэўнаму тэмаці. Перамагае каманда, якая набрала большасць галасоў прысутных. Звычайная самая атмасфера дыскусіі асцерагае пытанне вызначэння пераможцы на другі план, бо на першы выступаюць менавіта довады каманды.

Паседжання дэбат-клубу — шмат у чым паказальныя. Найперш таму, што дыскусія моладзі, якая сфармавала свае погляды ўжо ў незалежнай Беларусі. Сутым чынам погляды ў часе дыскусіі аглядае існуючыя праблемы ў моладзевым асяроддзі. Большасць выступаюцаў на паседжаннях прамаўлялі хутчэй не ад каманды, але ад сябе, пераконваючы журы фактамі з уласнага жыцця, інымі разам задажа змяшчэння.

Паказальна, што ўва ўсіх трох гульнях перамагла "апазіцыя".

Алесь АСПІЦ

Віншваем сябра і калегу!

У менскім выдавецтве "Беларускі дом друку" выйшаў зборнік п'есаў беларускага журналіста Міхаса Карпачэні. Гэтая прыёмная падзея ў ягоным творчым жыцці таксама закранае і "Тыднёвік", бо спадар Міхась — наш даўні і надзейны сябра.

Адпаведна прафесія ён штодня займаецца тым, што называецца актуальным праблемай жыцця. Затое ў сваіх драматычных творах Міхась Карпачэні аднаўляе і робіць нам блізкай самую Беларускую Гісторыю. Неадрама большасць ягоных твораў пабачыла святло рампы на сцэне магілёўскага Народнага тэатру Вялікай Ермаляна.

Дарэчы, напачатку сакавіка ў абласным цэнтры міграцыя адначасна гадзіну з дня трагічнай гібель брата Вялікай — беларускага гісторыка-патрыяты Міколы Ермаляна. Народны тэатр у гэты дзень пажака спэтакля па п'есе М. Карпачэні, якую аўтар адмыслова прысвядзіў навуковаму падзеі і жыццю гэтага выдатнага чалавека.

Уласная Інфармацыя

Лепш за многія падручнікі

Паступіў у продаж чарговы нумар часопіса "Магілёўская даўніна" — неадзінадушнае выданне мясцовых гісторыкаў, географіаў, філельягаў і краязнаўцаў.

У нумары, які пазначаны 2001-ым годам, апублікаваныя вынікі апытання, праведзенага рэдакцыйнай радай часопіса сярод 88-мі спецыялістаў вобласці, прафесійнай і аматарскай дзейнасці ў гэтых звязаных з вышуканнем гістарычнай літаратуры. Ім было прапанавана вызначыць лепшыя гістарычныя працы па гісторыі Магілёўшчыны ці напісаныя на яе тэрыторыі. Высветлілася, што безспрэчным лідэрам тут — выдана ў 1882-84гг. пад рэдакцыяй А. Дамбавіча "Опыт описания Могилевской губернии в историческом, этнографическом, промышленном, сельскохозяйственном, лесном, учебном, медицинском и статистическом отношении".

Сярод найкавалейшых матэрыялаў "МД" гэтым разам хочацца адзначыць даследаванне Алега Трусова "Антрапамафічныя вывады на магілёўскай і мясцельскай каплі", артыкул Тамары Анік "Старажытныя Магілёўшчыны на карце і пасады далучэння да Рэсейскай імперыі", а таксама даследаванне Віктара Старасяцкі "Этнаграфія Магілёўшчыны ў XI-XVII стст.". Матэрыялы шэрагу аўтараў (Аляксандра Фрыдмана, Аляксандра Агеева, Волгі Марозавой, Барыса Сідарэні) прысвечаны асобе і дзейнасці Міколы Гартынскага, якога сучаснікі называлі "магілёўскім могілёўскім". Публікацыя Мікалая Барысенкі, Паўла Каралькова, Ігара Пушкіна, Сяргея Бяспанскага прысвечаныя малавядомым фактам гісторыі Магілёўшчыны ў гады Другой Сусветнай вайны.

У рубрыцы "Сладкія ў назвах" працягваецца публікацыя Геаграфічна-статыстычнага слоўніка вобласці, складзенага Ігарам і Тацянай Шарухамі і Генадзем Рыдзюшкім. Да ўсяго ў часопісе з'явіўся месца і матэрыялам па этнаграфіі, школьнаму краязнаўству, рэцэнзіям ды анатацыям.

Падсумоўваючы, можна сцвярдзаць, што кожны чалавек, які займаецца альбо цікавіцца гісторыяй Магілёўшчыны, знайдзе ў новым нумары "Магілёўскай даўніны" карысную для сябе інфармацыю.

Кася ІВАНОВА

ВЫБАРЧЫ РОЗГАЛАС

Небяспечныя майкі пойдуць у даход дзяржавы?

Старшыня прыватнай арганізацыі "Свабоднага прафсаюзу Беларускага на магілёўскім заводзе "Зеніт" Аляксандр Каралёў раней ня верыў у тое, што прадстаўнікі міліцыі самі зольныя на дзеянні, якія можна характарызаваць як "прыватныя чужой маёмасці".

Першы раз (мы паведамлялі аб гэтай справе — "ТМ") А. Каралёў расчараваўся ў міліцыянтах 27-га жніўня мінулага года, калі з заводскай камэры захавання супрадуўнікі аддзялення міліцыі Цэнтральнага раёну Магілёва "прыватызавалі" 138 ягоных футболак. Прычым зрабілі гэта яны пры адсутнасці гаспадары, без афармлення пратаколу выняцця, нават — без ніякіх тлумачэнняў супрадуўнікам камэры захавання. Міліцыянеры толькі далі зразумець, што іх зацікавілі ня самыя тыя майкі, а надпіс на іх: "Скажы дурно — не!". На пытанне, чаму яны лічаць гэты надпіс больш "кралючым" за шмат якіх іншых, што засмучаюць сваёй расказанасцю грамадзкую мараль, міліцыянткі адказалі адмоўна.

Тады ж А. Каралёў звярнуўся ў суд са скаргай на неправамоцныя дзеянні міліцыянтаў. Старшыня Цэнтральнага раёнага суду Галіна Кужалева, аднак, прызнала іхныя дзеянні правамоцнымі. Тым ня менш, яна ж пярэпа Аляксандру афіцыйна запатрабаваць вяртання сваёй маёмасці. Спадар Каралёў

прыймаў гэтую прапанову і падаў адпаведны грамадзянскі зыск.

Падчас разгляду справы 24-га студзеня — зноў пад старшынствам судзьдзі Г. Кужалевай — пацера сьведкаў, у тым ліку ўдзельніцы інспектар, пацвердзілі, што А. Каралёў безумоўна з'яўляецца ўласнікам 138-мі футболакаў. Здавалася б, што задавальненне ягонага зыску — справа зусім ясная. Тым ня менш, судзьдзя Кужалева іначай: яна адмовіла заўважэнні ў вяртанні вопраткі, але дазволіла яму забраць кайстру, у якой тым майкі знаходзіліся...

А. Каралёў будзе абскарджваць рашэнне суду ў прадпруджымым законам парадку.

Алесь ДАЙНЕКА

КНИЖНЫЯ

НАВИНКИ

Напрыканцы мінулага году з'явілася новая кніжная сэр'я — "Беларускі фальклёр: жанры, віды, пазыцыя".

Сорня запіланаваная на шосьце таму. Першая кніга была прысвечаная каляндарна-абрадавай пазіі, другая выйшла рытхых нагодзі: яе тэма — сямейна-абрадавая пазіі і народны тэатр.

Сямейна-абрадавая пазіі найлепш захоўвае асновы дахрысціянскага, паганскага сьветагляду нашага народу. Вуснапамятная творчасць адіграла важную ролю ў фармаванні этнасу, нацыянальнага менталітэту і самасвядомасці Беларусаў. Народная тэатральная творчасць — найбольш якая з'яўля ў сістэме традыцыйнае мастацтва культуры. Народны тэатр быў выразнікам інтарэсаў і поглядаў народу. Ён стаў істэрчным папярэднікам і перадумовам прафесійнага нацыянальнага тэатральнага мастацтва.

RR

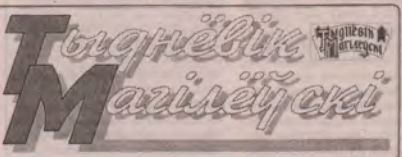
Хутчэй бы вясна

Пад пагрозай закрыцця апынуўся цэнтр мадэля-сацыяльнай дапамогі Крыўскага раёнага таварыства Чырвонага Крыжа.

Камунальныя службы толькі за адзін месяц ацяпляльнага сезону выставілі цэнтру рахунак у 507 тысяч рублёў. Зараз цэнтр стаіць перад дyleмай: альбо ў ім цалкам адключыць ацяпляльнае, альбо трэба заручыцца працу па мадэля-сацыяльнай дапамозе інвалідам, адзіночкі і састарэлым.

Андрэй КУЗЬМІН

Рэдактар Генадзь СУДНІК

Аналітычна-інфармацыйная газета.
Заснаваная Магілёўскім ГА
«КОЛА СЯБРОЎ».
Зарэгістраваная ў Дзяржаўмітэце РБ
па друку 06.11.1996 г. за № 831.
Штотыднёвік

АДРАС
РЕДАКЦЫІ:
212030, г. Магілёў,
вул. Першамайская,
6-22.

Тэл./факс: 31-04-15,
22-97-82.
E-mail: krug@user.unibel.by
Інтэрнэт: http://tydniyovik.
hypermart.net